

### یادداشت

## اعتراض تعدادی از وکلای کشور به پروانه وکالت مرتضوی

### شادی مکی

مدتی پیش خبر پذیرفته‌شدن سعید مرتضوی، قاضی پیشین، به عنوان کارآموز وکالت منتشر شد. اما بعد مشخص شد مرتضوی نه به عنوان کارآموز، که به عنوان وکیل پایه‌یک دادگستری از سوی کانون وکلای یزد پذیرفته شده است.

خبری که نه‌تنها وکلای کشور، که کلیت جامعه را در بهت فروبرد. سعید مرتضوی فردی است که نام او با ماجرای تلخ کهنریز گره خورده است. همچنین در دوران ریاست او بر سازمان تأمین اجتماعی، پرونده‌ای علیه او تشکیل شد؛ پرونده‌هایی که البته نتیجه آنها برائت او از اتهامات مطروحه بود.
باین‌حال این برتیه هم نتوانست در رویکرد جامعه نسبت به مرتضوی تغییری ایجاد کند.

حالا این فرد از سوی کانون وکلای یزد به عنوان وکیل دادگستری پذیرفته شده و رئیس این کانون هم در پاسخ به سوآلی درباره پرونده‌های قضائی مرتضوی و تأثیر آن بر روند پذیرفته‌شدن او در کانون وکلا گفته است پس از اخذ استعلام‌های قانونی و مثبت‌بودن جوابیه‌ها و طی تشریفات قانونی، برای مرتضوی پروانه وکالت صادر شده است.

حالا تعدادی از وکلای دادگستری فارس و تبریز شکواییه‌ای را نزد دادگاه عالی انتظامی قضات طرح و تقاضای ابطال این پروانه را کرده‌اند.

محمدهادی جعفرپور، یکی از وکلای معترض است که در توضیح این اقدام به «شرق» می‌گوید: بنابر قانون وکلا، قضات در دو حالت می‌توانند پروانه وکالت پایه‌یک را از کانون‌های وکلا تقاضا کنند که یکی از این حالات بازنشسته‌شدن قاضی است و ظاهرا آقای مرتضوی هم از همین طریق درخواست پروانه وکالت کرده است.

#### کانون وکلای یزد روندها را کامل اجرا نکرده است

او به عرف و رویه کانون‌های وکلا هم اشاره می‌کند: براساس این عرف، زمانی که هر یک از مقامات قضائی چنین درخواستی را نزد یکی از کانون‌های وکلای کشور مطرح کند، کمیسیون مربوطه اقدام به بررسی سابق شخص کرده و حتی از وکلای دادگستری درخواست می‌کند که اگر درباره چنین فردی اطلاعی دارند و او در دوران تصدی امر قضا مرتکب سوءرفتار با وکلا شده است، موضوع را به هیئت‌مدیره کانون مربوطه گزارش کنند. همواره هم کانون‌های وکلا به‌ویژه کانون‌های قدیمی‌تر مانند کانون مرکز، فارس و تبریز گزارش روند چنین درخواست‌هایی را در سایت خود منتشر می‌کنند تا در دسترس وکلا قرار بگیرد. اما حسب اخیر شنیده‌شده این اتفاق در کانون وکلای یزد رخ نداده و وکلا زمانی از ماجرای درخواست صدور پروانه وکالت برای مرتضوی مطلع می‌شوند که مصوبه هیئت‌مدیره برای صدور پروانه وکالت او صادر شده است.

این وکیل دادگستری به این موضوع هم اشاره می‌کند که مرتضوی چه در زمان تصدی امر قضا و چه زمانی که در سازمان تأمین اجتماعی دارای مسئولیت بود و چه در ماجرای کهنریز، دارای پرونده قضائی بوده است؛ البته بیش از اینکه حکم محکومیت کفیری او قطعی شود، به دیوان عالی کشور درخواست اعاده دادرسی داده و در نهایت از تمام اتهامات تبرئه می‌شوند. کانون یزد هم با استناد به همین موضوع که او محکومیت کفیری مؤثری که محروم‌کننده از حقوق اجتماعی باشد نداشته است. به همین دلیل هم صدور پروانه وکالت برای مرتضوی طبق قانون انجام شده است.

#### منوعیت صدور پروانه وکالت برای قضات فاقد حسن شهرت

او توضیح می‌دهد در روند صدور پروانه وکالت، برای قضات دو مستند قانونی وجود دارد، یکی لایحه قانون استقلال وکلا و دیگری آیین‌نامه اجرائی آن؛ ماده ۹ لایحه استقلال مشخص کرده است که به چه اشخاصی نباید پروانه وکالت داده شود. بند ۶ این ماده هم تأکید می‌کند: آنها که برخلاف شرافت قضات و وکالت رفتار کرده‌اند یا دارای سوءرفتار در برخورد با وکلا هستند نباید پروانه وکالت اخذ کنند. اعتراض و نقدی هم که جامعه وکلا نسبت به صدور پروانه وکالت برای مرتضوی دارند، در این راستاست که او بنابر سابقه‌ای که هم در امر قضا و هم به عنوان مستخدم دولت داشته‌اند، در هر دو منصب دارای پرونده قضائی بوده و فارغ از اینکه محکومیت او تبدیل به برائت شده است، اما بنا به نظر بسیاری از وکلا، مرتضوی بنابر سابق خود حسن معاشرت و حسن شهرتی را که از مقامات صدور پروانه وکالت است، ندارد و نباید برای او پروانه وکالت صادر شود.

جعفرپور ادامه می‌دهد: بنابر رویه کانون‌های وکلا، هیئت‌مدیره کانون‌های وکلا برای قاضی که دارای حسن شهرت نیست، پروانه وکالت صادر نمی‌کنند. اما متقاضی مذکور می‌تواند نسبت به تصمیم هیئت‌مدیره نزد دادگاه عالی انتظامی قضات اعتراض کند. اگر این معرج قضائی پس از بررسی پرونده فرد مذکور، نظیر هم بر صدور پروانه وکالت بود، کانون وکلا براساس رای این مرجع اقدام به صدور پروانه می‌کنند.

او این انتقاد را به هیئت‌مدیره کانون یزد وارد می‌داند که آنها می‌توانستند رای به عدم صدور پروانه وکالت برای مرتضوی بدهند. او هم می‌توانست در دادگاه عالی انتظامی قضات نسبت به این مصوبه اعتراض کند؛ توجه کنید که قضات بازنشسته به‌راحتی می‌توانند از مرکز مشاوران قوه قضائیه که برخی آن را مرکز وکلا می‌خوانند، پروانه وکالت دریافت کنند. حالا سوآل این است که مرتضوی به چه علت از کانون وکلا چنین درخواستی کرده است؟

#### سکوت کانون‌های وکلا

این وکیل دادگستری تأکید می‌کند که ما امروز به استناد لایحه قانون استقلال کانون‌های وکلا، درخواستی برای دادگاه عالی قضات آماده کرده‌ایم و درخواست ابطال مصوبه کانون وکلای یزد درباره وکالت مرتضوی را مطرح خواهیم کردیم. ما در متن درخواست خود این‌موضوع را مورد تصریح قرار داده‌ایم که با توجه به اینکه دادگاه عالی انتظامی قضات بیش از ما به روند عملکرد مرتضوی در زمان اشتغال به قضاوت دسترسی دارد، از مراجع نظارتی و حفاظتی درباره عملکرد او استعلام کند. امیدواریم این دادگاه بنابر شرط حسن شهرت و احترام به شرافت قضات و وکالت این اعتراض ما را پذیرفته و مصوبه را ابطال کند. حتی اگر این دادگاه درخواست ما را مردود اعلام کند هم امیدواریم برای این موضوع استعلامی داشته باشد که جامعه وکلا قانع شود. اگرچه بعید می‌دانم همکاران من با این مسئله حداقل به لحاظ احساسی و روانی کنار بیایند.

جعفرپور این را هم می‌گوید که در ماده ۶۹ آیین‌نامه اجرائی لایحه استقلال کانون وکلا مصوب ۱۴۰۰، بر مواردی از مفاد سوگندنامه وکلا تأکید شده است که براساس آن کانون‌های وکلا هم می‌توانند به چنین مصوبه‌ای اعتراض و درخواست ابطال آن را کنند اما از دیروز هیچ‌یک از هیئت‌مدیره‌های کانون‌های وکلا واکنشی نسبت به این موضوع نشان نداده‌اند و به همین دلیل ما به صورت وکیل مستقل، درخواست ابطال مصوبه کانون وکلای یزد را در دادگاه عالی انتظامی قضات مطرح کردیم.

محلی‌ها معتقدند: «آب جنوب شفا می‌دهد». این را از روی تعریف نمی‌گویند، بلکه اعتقاد قلبی‌شان است. برخی از گردشگران هم معتقدند دریای جنوب، جادوی آرامش دارد. ترکیب صدای برخورد موج به ساحل با موسیقی محلی، شاید دواز درد هر آدمی باشد که از یباهوی شهر به آرامش جنوب پناه آورده است. ممکن است حتی آرامش این منطقه، هر هیاهوزده‌ای را مبتلا کرده و او را پایند خاک جنوب کند. اگر در جزیره‌های هرمز، هنگام، قشم و… قدم بزنید، جوان‌های مهاجری را خواهید دید که از کلان‌شهرهای کشور به دنبال آرامش کم‌شده‌خود به خاک جنوب کشور پناه آورده‌اند. این جوانان مهاجرت از کلان‌شهرها به روستا و جزیره‌های جنوبی را به عنوان راهی برای کسب درآمد و داشتن زندگی مستقل انتخاب کرده‌اند.

#### تغییر مقصد از آلمان به هنگام»

ریحانه ۲۸ سال داره، میکروبیولوژی خوانده و دو ماه قبل از اینکه به آلمان مهاجرت کند، منصرف می‌شود و مقصد مهاجرتش را به هنگام تغییر می‌دهد. او دلیل اصلی مهاجرتش را این‌گونه توضیح می‌دهد: «همه‌چیز با یک اتفاق بزرگ در زندگی‌ام شروع شد. توده‌ای در گردنم پیدا شد که بعد از آزمایش‌های متفاوت متوجه شدم بدخیم است و بعد از عمل جراحی و برداشتن تیروئید مجبور به پرتودرمانی شدم». ریحانه از شرایط روحی بدی که هنگام پرتودرمانی داشته، صحبت می‌کند و می‌گوید: «در شرایط بد فزاینده بعد از پرتودرمانی، روان‌کاو را شروع کردم و یک تصمیم بزرگ گرفتم: باید مستقل می‌شدم».

#### معنای زندگی را پیدا کردم

ریحانه از طرف یکی از دوستانش برای بهبود شرایط روحی به هنگام دعوت می‌شود. او می‌گوید: «من آدم جمل‌گرایی بودم، اهل برنامه و پارتی بودم اما در هنگام خودم را پیدا کردم. فهمیدم معنای زندگی برای من چیست و برای من زندگی، همین آرامشی بود که در این جزیره داشتم». ریحانه پس از مدتی که در جزیره هنگام می‌ماند، با پدرش تماس می‌گیرد و می‌گوید از مهاجرت به آلمان منصرف شده و تصمیم دارد به جنوب کشور مهاجرت کند.

#### درآمدم از گردشگری است

ریحانه در پاسخ به سوآل «درآمدت از کجاست؟»، توضیح می‌دهد: «وقتی به هنگام آمدم، فقط دو میلیون و ۸۰۰ هزار تومان داشتم. در یک هاستل کار و همان‌جا هم زندگی می‌کردم. خدا را شکر الان اوضاعم بهتر شده، گردشگران را به دیدن جزیره می‌برم و به‌تازگی توانستم یک سوئیت آماده کنم و به گردشگران اجازه دهم». او ادامه می‌دهد: «برنامه‌های دیگری هم دارم. هدف من بیژینس نیست، بلکه دوست دارم با برگزاری کارگاه‌های مختلف، بین آنها‌ها انتقال تجربه انجام دهم و حال خوب الانم را به بقیه نیز منتقل کنم». ریحانه معتقد است جزیره این حال خوب و آرامش را به او هدیه داده است و از وقتی پا به هنگام گذاشته، چون خودش تغییر کرده، دنیایش نیز تغییر کرده است.

#### از شلوغی شهر فرار کردم

در فرودگاه قشم ایستاده و منتظر اعلام پرواز است. گندم دکت ۳۵ساله است که در مشهد سالن زیبایی دارد. چند وقتی است که به قشم مهاجرت کرده و دلپیش را این‌گونه توضیح می‌دهد: «از شلوغی شهر خسته شده بودم. دنبال یک مکان برای استراحت می‌گشتم که قشم را برای سفر انتخاب کردم. در این سفر پر از آرامش بودم و با خودم گفتم چرا برای همیشه در اینجا زندگی نکنم؟». گندم چند ماهی است با کمک یکی از دوستانش که در قشم زندگی می‌کند، به این جزیره آمده و سالن زیبایی زده است و از این طریق امرار معاش می‌کند. او می‌گوید: «آرامش جزیره را با هیچ‌چیز عوض نمی‌کنم. سطح استرس و اضطرابم به طرز درخرد توجهی در اینجا کاهش یافته است. اصلا دلم برای شهر و شلوغی‌هایش تنگ نشده و فقط برای دیدن خانواده‌ام ماهی یک بار به مشهد می‌روم».

#### با غواصی در زمان حال زندگی می‌کنم

شادی ۳۲ساله، اصالتا کرمانشاهی است، هشت سال در تهران زندگی کرده و سه سال است که به جنوب کشور مهاجرت کرده است. او داستان مهاجرتش را این‌گونه تعریف می‌کند: «از سال ۹۸ با شیوع کرونا و دورکاریش بسیاری از مشاغل، به جزایر جنوب کشور رفت‌وآمد داشتیم و گاهی دو تا سه ماه در اینجا زندگی می‌کردم و دوباره به تهران برمی‌گشتم. در یکی از سفرها، هنگام را برای

«شرق» مسئله مهاجرت جوانان از کلان‌شهرها به روستاهای جنوب کشور را بررسی می‌کند

# کوچ به مقصد آرامش

#### مهاسکسوی

زندگی انتخاب کردم؛ چون دیگر دلیلی برای برگشتن به تهران نداشتم». شادی بعد از مدتی با پس‌اندازش، زمینی در هنگام می‌خرد تا اقامتگاه بسازد و از طریق اجاره‌دادن آن کسب درآمد کند. اما به گفته خودش چیزی که او را گرفتار این خاک کرده، غواصی بوده است. او توضیح می‌دهد: «دریا و غواصی من را آرام می‌کند. وقتی درحال غواصی هستم، از استرس آینده و اضطراب گذشته رها می‌شوم و فقط در حال زیست می‌کنم».

#### انسان آرام‌تری هستم

شادی از سه طریق کسب درآمد می‌کند: اجاره‌دادن اقامتگاه، غواصی و فروش زیورآلات دست‌ساز. به گفته خودش از لحاظ مالی در ابتدا دچار مشکل بوده، اما حالا و بعد از گذشت سه سال که به صورت ثابت در جنوب زندگی کرده و از زندگی شهری فاصله گرفته است، اصلا حاضر نیست به شهر برگردد». او دراین‌باره می‌گوید: «شلوغی شهر و صدای ماشین‌ها من را مضطرب می‌کند. از وقتی در هنگام زندگی می‌کنم، در مقایسه با زمانی که در شهر بودم انسان آرام‌تری شده‌ام؛ اضطراب درونی‌ام کم شده و قلق خودم را پیدا کرده‌ام». او درباره شخصیت جدیدش توضیح می‌دهد: «تازه یاد گرفته‌ام که با طبیعت ارتباط برقرار کنم و این ارتباط به من حس آرامش می‌دهد. طوری که به این خاک وابسته شده‌ام که اگر برای یک کار اداری به اجبار به شهر بروم، دوست دارم هرچه سریع‌تر برگردم».

#### مهاجرت به جنوب برای حل بحران کمبود آب

طبق گزارشی که در سال ۱۳۵۴ از طرف یک تیم آمریکایی در ایران تهیه شده، بهترین گویو مهاجرت در ایران، مهاجرت به جنوب کشور عنوان شده است. در این گزارش که ۵۰ سال آینده ایران را بررسی کرده، آمده است: «در بین سال‌های ۱۳۸۰-،۱۳۹۰، جمعیت ایران به ۶۰ تا ۷۰ میلیون نفر خواهد رسید و بحران اصلی کشور، بحران آب خواهد بود و برای حل این مشکل و دسترسی به آب، باید جمعیت زیادی از کشور به حاشیه خلیج فارس آید. دربرای عمان (از جابهار تا بوشهر) مهاجرت کنند». طبق گفته دکتر فولادیان، جامعه‌شناس و عضو هیئت‌علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، متأسفانه برعکس این الگو در کشور اتفاق افتاده و مهاجرت از سمت شهرهای کوچک به تهران، اصفهان، مشهد و… که خود درگیر بحران آب بودند، رخ داده است و در نتیجه مشکل چندین برابر شده است. طبق گزارش انجام‌شده، برای رهایی از بحران آب باید حداقل بین ۲۰ تا ۳۰ درصد جمعیت کشور در نواحی جنوبی ساکن می‌شدند. این درحالی است که این عدد هم‌اکنون فقط حدود ۲.۵ میلیون نفر و معادل سه درصد است. دکتر فولادیان معتقد است: «مهاجرت از شهرهای بزرگ به جنوب کشور خبر خوبی است، بنابراین ما نیاز داریم حکامیت به این مهاجرت انجام‌شده کمک کند».

#### گردشگری در جنوب بدون زیرساخت

دکتر فولادیان، جامعه‌شناس، معتقد است بحران اشتغال در شهرهای بزرگ و نداشتن آرامش زبستی و مالی دلیل شکل‌گیری الگوی مهاجرتی به جزایر جنوبی است. این موج مهاجرت و توجه به سواحل جنوبی، سبب رونق گردشگری در این نواحی شده است. اگر هم‌اکنون به جنوب کشور سفر کنید، متوجه افزایش تعداد توریست در مقایسه با سال‌های پیش خواهید شد. متأسفانه یا خوشبختانه جزایر جنوب کشور بدون هیچ زیرساختی از قبیل اینترنت مقبول، آب شرب، گاز، برق و… هم‌اکنون پذیرای خیل عظیمی از مسافران و مهاجران است. دکتر فولادیان درباره موج جدید مهاجران و مسافران می‌گوید: «کلیت این اتفاق را خیر می‌بینم. البته چون این الگوی مهاجرت بدون برنامه بوده و حکامیت در این روند سیاست‌گذاری خاصی نداشته است، باید توجه داشت که بومیان این منطقه، بازنده یازی نباشند».

#### فرهنگ بومی در خطر است؟

فولادیان در پاسخ به سوآل آیا مهاجرت‌های انجام‌شده، بومیان این منطقه را تهدید خواهد کرد، می‌گوید: «فرهنگ بومی در این منطقه به دلیل پراکندگی زیاد جمعیت، همانند مناطق غرب کشور چنان سازمان‌دهی‌شده و قدرتمند نیست. همچنین این مناطق سال‌های طولانی جزء مناطق محروم بوده است. از طرفی سیل توریست و گردشگر در این روزها اقتصاد این مناطق را رونق بخشیده است و طبیعا است که مردم بومی از این رونق اقتصادی خوشحال باشند. بنابراین در جریان صورت‌گرفته، باید حکامیت به عنوان مراقب حضور پیدا کند و این تحول را به صورتی پیش ببرد که فرهنگ بومیان حفظ شده و کمترین ضرر و زیان را ببیند».

## از پرآگهی‌ترین تا پر بازدیدترین ماشین‌ها در دیوار



هیچ خودرویی از محصولات ایران خودرو در این فهرست است.
**بنز یا بی‌ام‌و؟**
داستان بنز و بی‌ام‌و و رقابت این دو برند در همه دنیا برقرار است و هرکدام هواداران خاص خودشان را دارند. این رقابت به نوعی در آگهی‌های دیوار نیز ادامه دارد. برند مدل‌های بی‌ام‌و که روی دیوار آگهی شده‌اند، تنوع بیشتری از مرسدس بنز دارند.
بین این مدل‌های بیشترین بازدید مربوط به «بی‌ام‌و زد۴» است که به طور متوسط از هر آگهی آن بیش از دو هزار بازدید شده است. در سمت مقابل، بنز با تنوع کمتری از بی‌ام‌و روی دیوار آگهی شده‌اند. اما بین مدل‌های مختلف آن بیشترین بازدید از مرسدس بنز «سی‌ال‌اس کلاس» بوده که هر آگهی آن حدود هزار و ۸۰۰ بازدید شده است. خلاصه اینکه بی‌ام‌و برند محبوب‌تری از مرسدس بنز نیز کاربران دیوار است و آگهی‌های این برند بازدید بالاتری از رقیب قدیمی‌اش داشته است.

**پربازدیدترین ماشین روی دیوار:**
رکورد بیشترین بازدید از یک خودرو بین تمام ماشین‌های آگهی‌شده روی دیوار، پورش پاکستر است که هر آگهی آن بیش از دوهزار و ۳۰۰ بار از سوی کاربران دیده می‌شود.
تویوتا لندکروز، پورش پانامرا، تویوتا جی‌تی ۸۶، بی‌ام‌و زد۴ و مرسدس بنز CLS رتبه‌های بعدی بیشترین بازدید از هر آگهی را دارند.
خلاصه ما ایرانی‌ها طبع‌مان بلند است و اگر واردات ماشین آزاد بود، خیابان‌های ایران پر از این ماشین‌های لاکچری بود. درحالی‌که خودروهایی نظیر تویوتا به دلیل شهرت و کارایی بالای‌شان در بیشتر استان‌های کشور پربازدید هستند، گوئی در مناطق مختلف عوامل متنوعی در انتخاب خودرو تأثیرگذار است. در ادامه به تحلیل و بررسی چگونگی تعامل مردم با خودروهای مختلف می‌پردازیم.

### خبر

### هر فرد ۸۵ درصد احتمال ابتلا به کمردرد دارد

شرق: دبیر انجمن بررسی و مطالعه درد در ایران، گفت: در یک مطالعه انجام‌شده، هر ایرانی ۸۵ درصد احتمال دارد به کمردرد مبتلا شود که بیشتر از ۲۵ درصد این کمردردها مزمن می‌شوند.
به گزارش انجمن بررسی و مطالعه درد در ایران، دکتر محمدحسین لندشاد، فلوشیپ درد و دبیر انجمن بررسی و مطالعه درد در ایران، درباره دردهای کمری اظهار کرد: بعد از سرماخوردگی دومین علتی که یک فرد در طول زندگی به پزشک مراجعه می‌کند، کمردرد است که نشان از شیوع بالای این درد دارد. لندشاد بیان کرد: در یک مطالعه انجام‌شده در ایران، در جمعیت کشورمان، هر ایرانی ۸۵ درصد احتمال دارد به کمردرد مبتلا شود که بیشتر از ۲۵ درصد این کمردردها مزمن می‌شوند که حداقل به مدت سه ماه طول می‌کشد. او با تأکید بر این مهم که الگوی نامناسب زندگی یکی از عوامل بروز کمردرد است، ادامه داد: داشتن یک زندگی شهرنشینی، ساعت‌ها نشستن و دوری از فعالیت‌های ورزشی و تغذیه نامناسب از عوامل مهم در بروز این موضوع است. تب مالت یک بیماری است که در ایران به دلیل استفاده از لبنیات محلی شیوع پیدا کرده است. یکی از موارد مهم که اگر بیگیری نشود، مزمن می‌شود، این است که ستون فقرات را درگیر می‌کند. این فلوشیپ درد بیان کرد: سیاتیک بزرگ‌ترین عصب بدن است که از چند رشته عصبی از عصب تشکیل شده است که با درگیرشدن عصب سیاتیک، درد کمر تا منج یا ادامه پیدا می‌کند که درد از آرنج‌دهنده‌ای خواهد بود. لندشاد با بیان اینکه اطلاعات مورد نیاز درباره کمردرد و موضوعات دیگر در سایت www.drdelshadfoundation.com قابل مطالعه است، با طرح این سوآل که آیا هر فردی که دچار کمردرد شد، نیاز به جراحی دارد، گفت: ۹۰ درصد این موارد با استفاده از مسکن‌ها و استراحت درمان می‌شود. او افزود: الگوی درد بسیار مهم است. رشته فوق‌تخصصی درد منشا کمردرد را مشخص می‌کند. بنابراین در مرحله اول کمردرد به فرد توصیه می‌شود به پزشک مراجعه کند و بیمار معاینه شود. او اضافه کرد: درد در دنیا بسیار مهم است؛ زیرا معیاری برای اندازه‌گیری درد یک بیمار وجود ندارد. درد تنها علامتی است که بیمار مطرح می‌کند و اندازه درد خود را به یک پزشک می‌گوید. لندشاد بیان کرد: در ایران دسترسی به اقدامات تصویربرداری بسیار سهل‌الوصول است اما ممکن است بیمار نیاز به آن نداشته باشد؛ بنابراین معاینه بیمار بسیار اهمیت دارد. دبیر انجمن بررسی و مطالعه درد در ایران گفت: برای کمردردهایی که اختیاری آزار و وجود هم‌رازه هستند، نیاز به جراحی وجود دارد. پس حضور جراحان مغز و اعصاب در این زمینه بسیار کمک‌کننده است. در این صورت بیمار درد بسیار زیادی را تحمل می‌کند و اقدام‌های تحتانی بیمار حس ندارد. دکتر لندشاد در ادامه بیان کرد: تزریق کورتون در کمر نگرانی ندارد. استفاده از کورتون آسیب پایینی دارد و دوز پایینی است که به بیمار تزریق می‌شود. این فلوشیپ درد با اشاره به دردهایی که نیاز به مداخلات بیشتر دارند، گفت: اگر کمردرد بیماری با مسکن، استراحت و آب‌درمانی خوب نشود، از روش‌های نوین و نوظهور استفاده می‌شود؛ در این صورت از طریق بلوک‌های ریشه‌ای، تزریق اپیدورال انجام یا با استفاده از امواج، ریشه درد مشخص می‌شود. او اظهار کرد: کمردرد در سنین کودکان و نوجوانان هم دیده می‌شود که باید آن را جدی بگیریم. اگر کمردرد، بیمار را از خواب بیدار کند نیز باید جدی گرفته شود. دبیر انجمن بررسی و مطالعه درد در ایران بیان کرد: افرادی که دارای آرتروز زودرس مفاصل شده‌اند، دردهای طولانی‌تر را تحمل می‌کنند. این امر باعث تغییر شکل مفاصل می‌شود که با معاینه دقیق از روش‌های غیرجراحی برای درمان استفاده کرد. او با اشاره به ساییدی مهره کمر نیز گفت: در ساییدی، دیسک بین دو مهره ستون فقرات، آب خود را از دست می‌دهد که با کاهش ارتفاع موبایل، گردن‌درد ایجاد می‌شود که باید شیوع آن را جدی گرفت.
گرفتگی دردی که به دست‌ها انتشار پیدا کرد و در انگشتان بی‌حسی، کرختی، گزگز، سوزن‌سوزن شدن و بی‌خوابی احساس شد، باید پیگیری شود.